

การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้นิทานประกอบภาพเพื่อ
พัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำของเด็ก
ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACTIVITIES THROUGH TALES
WITH PICTURES FOR DEVELOPING WRITING-SPELLING ABILITIES
OF CHILDREN WITH LEARNING DISABILITY

¹คนวร สัญญะและ ²เดือนเพ็ญพร ชัยภักดี

¹Khanawon Sanya and ²Duanpenporn Chaipugdee

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ประเทศไทย
Rajabhat Chaiyaphum University, Thailand.

¹ameannawon@gmail.com

Received September 10,2020; Revised November 2, 2020; Accepted December 22,2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสะกดคำ
ที่ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยใช้นิทานประกอบ
ภาพ และ 2) ศึกษาความคงทนในการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
โดยใช้นิทานประกอบภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ด้าน
การเขียนสะกดคำที่ประสมด้วยสระเปลี่ยนรูป คือ ไม่สามารถเขียนสะกดคำที่เกิดการเปลี่ยน
รูปได้เมื่อมีตัวสะกด ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ของ
โรงเรียนภูเก็ดปัญญานุกูล ที่มีปัญหาทางการเขียนสะกดคำ จำนวน 8 คน ที่ได้รับการคัด
กรองจากแบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการทดลองแบบทดลองกลุ่มเล็ก ใช้
ระยะเวลาในการทดลอง 9 สัปดาห์ในทุกวันเสาร์ครั้งละ 2 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 9 แผน เวลา 18 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัด
ความสามารถในการเขียนสะกดคำ เป็นแบบเขียนตามคำบอก จำนวน 30 คำ และ 3) ชุด
นิทานประกอบภาพ จำนวน 3 ชุด (สระอะ สระเอะและสระเออ) สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าที (t-test) ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนที่มี

ความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียนสะกดคำที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ นิทานประกอบภาพ ก่อนเรียนมีความสามารถในการเขียนสะกดคำคิดเป็นร้อยละ 32.92 และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนที่มีความสามารถในการเขียนสะกดคำร้อยละ 80.42 คิดเป็นร้อยละ 47.50 2) ค่าเฉลี่ยความคงทนของความสามารถในการเขียนสะกดคำ ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ได้รับหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ นิทานประกอบภาพ เมื่อผ่านไปแล้ว 2 สัปดาห์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.75 คิดเป็นร้อยละ 82.50 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : นิทานประกอบภาพ; การเขียนสะกดคำ; เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้; ความคงทนในการเขียนสะกดคำ

Abstract

The purposes of this research were: 1) To compare abilities in writing-spelling of children with learning disability in pre and post learning through tales with pictures; 2) To study the learning retention of children in writing-spelling of children with learning disability through tales with pictures. Sampling groups consisted of 8 students with learning disability studying in the second semester of grade 2 in the academic year 2019 at Phuket Panyanukun School, Phuket Province. The students could not spell words in writing specially the words with changing forms of vowels. These students were all screened by the screening format of the Ministry of Education. It was an experimental research in a small group. Duration of the experiment was 9 weeks specifically every Saturday, 2 hours per day. The research instruments included: 1) nine lesson plans with duration of 18 hours; 2) abilities in writing-spelling test including writing 30 words following the instruction; and 3) three sets of tales with pictures (four types of changing forms of vowels). Statistics used were percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), and t-test. The research findings were as the followings: 1) The students with learning disabilities in writing-spelling participated in learning activities through tales with pictures were found that the abilities in writing-spelling in pre learning was 32.92 per cents while, in post-learning, 80.42 per cents of students had their abilities in writing-spelling at 47.50 per cents. 2) The retention abilities in writing-spelling of the students with learning disability was found that 2 weeks after learning tales with pictures, the average retention was at 24.75 among 82.50 per cents of students that was higher than the 70 per cents specified criterion with statistical significance at the level of .05.

Keywords: Tales with Pictures, Writing-Spelling, Students with Learning Disability, Retention in Writing-Spelling

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (กระทรวงศึกษาธิการ. :2552) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนานักเรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้ เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและ เป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาในการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) ภาษาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่งในการติดต่อสื่อสารเพราะจำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน เพื่อจะสามารถใช้ภาษาให้ถูกต้องในการติดต่อสื่อสาร แต่ปัญหาสำคัญของการเรียนภาษาไทยนั้นคือ เด็กนักเรียนบางคนยังอ่านไม่ได้ เขียนไม่ถูกต้อง โดยที่ปัญหามักจะเกิดมาจากความไม่เข้าใจในโครงสร้างของคำหรือหลักไวยากรณ์ทางภาษา ซึ่งจะมีกฎเกณฑ์อย่างชัดเจน ในการเรียนการสอนภาษาไทยนั้น นักเรียนต้องเรียนรู้และได้รับการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยเฉพาะการเขียนซึ่งนับว่าเป็นทักษะที่สำคัญมาก เพราะทักษะการเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนภาษาไทยของนักเรียนเกิดประสิทธิผลได้เป็นอย่างดีด้วยทักษะการเขียนสะกดคำ จะเป็นการสะท้อนถึงความสามารถด้านการอ่านและความเข้าใจในด้านโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาอย่างชัดเจนว่า แต่ละคำในภาษาไทยนั้นมีโครงสร้างทางภาษาเป็นอย่างไร

การที่นักเรียนจะเขียนสะกดคำได้อย่างถูกต้องแม่นยำตามหลักเกณฑ์ทางภาษา จำเป็นจะต้องอ่านสะกดคำนั้นๆ ได้อย่างถูกต้องแม่นยำก่อน ดังที่สุนทรีย์ ทองจิตต์ (2544) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนในระดับพื้นฐานจะเน้นด้านการอ่านและการเขียนได้ถูกต้อง เพื่อความแม่นยำในหลักเกณฑ์ทางภาษา อันได้แก่ การสะกดคำ การผันเสียงวรรณยุกต์ คำควบกล้ำ อักษรนำ เป็นต้น พบว่าในปัจจุบันมีนักเรียนหลายๆ คนไม่สามารถเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง เรียกได้ว่ามีความบกพร่องทางการเขียนสะกดคำ สอดคล้องกับที่กัลยา ก่อสุวรรณ (2553) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเขียนนั้น คือ เด็กที่ไม่สามารถมองเห็นว่าจะต้องเขียนเป็นตัวอะไร ไม่สามารถเขียนได้ถูกต้อง ซึ่งจะสังเกตเห็นได้ง่ายและชัดเจนว่าลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเขียนนั้น เด็กจะมีความยากลำบากในการจำพยัญชนะและสระ เขียนพยัญชนะ สระ และตัวสะกดไม่ถูกต้อง เขียนกลับด้าน สลับตัวและสลับตำแหน่งกัน จึงเป็นปัญหาสำคัญสำหรับการเขียนสะกดคำในภาษาไทย ฉะนั้นครูผู้สอนควรส่งเสริมและแก้ไข

ปัญหาการอ่านและเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ให้ถูกต้อง (ธิตานาคสวัสดิ์, 2558)

จากปัญหาเหล่านี้ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาการเขียนสะกดคำที่ประสมด้วยสระเปลี่ยนรูป เพื่อแก้ไขความไม่เข้าใจของโครงสร้างคำเมื่อมีการเปลี่ยนรูปของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเขียนสะกดคำ ซึ่งจากการศึกษาวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าว พบว่า นิทานประกอบภาพเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน ที่มีภาพนิ่งที่สร้างเรื่องราวหรือแสดงเหตุการณ์ประกอบเนื้อหา เพื่อช่วยให้เด็กเรียนเข้าใจง่ายขึ้นเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของนิทาน รวมทั้งความเพลิดเพลินสนุกสนานและเพิ่มพูนความรู้ สามารถพัฒนาเด็กได้ทั้งทางความคิดและสติปัญญา ความสามารถในการรับรู้ ความสามารถในการมองเห็น การสังเกต การเปรียบเทียบ การจัดอันดับความหมายของเรื่องราวหรือเนื้อหาสาระที่ปรากฏให้เห็น สามารถใช้หนังสือนิทานประกอบภาพที่มีขนาดใหญ่มีสีสันสะดุดตา มาให้เด็กดูและกระตุ้นให้สังเกตสิ่งที่อยู่ในภาพ สังเกตความสัมพันธ์ของคน สัตว์ สิ่งของที่ปรากฏในภาพ โดยเด็กในวัยต่างๆ สามารถพัฒนาความสามารถในการสังเกต โดยพิจารณารายละเอียดต่างๆ ในภาพได้ทางด้านบุคลิกภาพ ในขณะที่เด็กได้ฟังนิทานจากหนังสือนิทานประกอบภาพ เด็กได้มีโอกาสสัมผัสเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและเหตุการณ์ ตลอดจนปัญหาอุปสรรค ทำให้รู้จักการเปรียบเทียบกับตนเอง ทั้งในแง่ของความคิด ความรู้สึก และการประพฤติปฏิบัติ ทำให้เด็กเข้าใจคนอื่น เข้าใจตนเอง นับถือตนเอง รู้จักยอมรับและนับถือผู้อื่น และทางด้านสังคม การได้ฟังนิทาน ช่วยให้เด็กเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างกัน รู้จักที่จะปฏิบัติตนอย่างไรกับผู้อื่น เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างจากตนเอง รู้ว่าอะไรถูก อะไรผิด (วินัย รอดจ่าย, 2534)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลของการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานประกอบภาพเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในเรื่องการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสะกดคำที่ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยใช้นิทานประกอบภาพ
2. เพื่อศึกษาความคงทนในการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้นิทานประกอบภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนภูเก็ตปัญญานุกูล จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 19 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียนสะกดคำที่ประสบด้วยสระเปลี่ยนรูป คือ ไม่สามารถเขียนสะกดคำที่เกิดการเปลี่ยนรูปได้เมื่อมีตัวสะกด ได้แก่ 3 สระ คือ สระอะ สระเอะ และสระเออ ซึ่งเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ของโรงเรียนภูเก็ตปัญญานุกูล ที่มีปัญหาทางการเขียนสะกดคำ จำนวน 8 คน ที่ได้รับการคัดกรองจากแบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 9 แผน เวลา 18 ชั่วโมง

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสะกดคำ เป็นแบบเขียนตามคำบอก จำนวน 30 คำ และชุดนิทานประกอบภาพ จำนวน 3 ชุด (สระอะ สระเอะและสระเออ)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test dependent sample) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ผลการวิจัย

การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุดนิทานประกอบภาพเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ระหว่าง ก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดนิทานประกอบภาพ

ความสามารถในการเขียนสะกดคำ กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนก่อนการทดลอง (30)		คะแนนหลังการทดลอง (30)		คะแนนความก้าวหน้า	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
1	14	46.67	27	90.00	13	43.33
2	8	26.67	26	86.67	18	60.00
3	7	23.33	24	80.00	17	56.67
4	4	13.33	21	70.00	17	56.67

5	14	46.67	25	83.33	11	36.67
6	17	56.67	24	80.00	7	23.33
7	8	26.67	21	70.00	13	43.33
8	7	23.33	25	83.33	18	60.00
รวม	79	263.33	193	643.33	114.00	380.00
$\bar{X}$	9.88	32.92	24.13	80.42	14.25	47.50
S.D.	4.52	15.06	2.17	7.22	3.96	13.18

จากตารางที่ 1 พบว่า ความสามารถในการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีคะแนนความก้าวหน้าหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้นิทานประกอบภาพเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำเพิ่มสูงขึ้นก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานประกอบภาพ ทุกคน คิดเป็นร้อยละ 47.50 ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 การเปรียบเทียบร้อยละของความสามารถในการเขียนสะกดคำที่ผสมสระเปลี่ยนรูปของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานประกอบภาพ

ตารางที่ 2 สรุปการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสะกดคำ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้นิทานประกอบภาพเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน (Pre-test)	8	30	9.88	4.518	-10.943	.225*
หลังเรียน (Post-test)	8	30	24.12	2.167		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสามารถในการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานประกอบภาพเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคงทน หลังการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานประกอบภาพเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้กับเกณฑ์ที่กำหนด

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	เกณฑ์	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	df	t	p
หลังเรียน 2 สัปดาห์	8	30	21	24.75	1.39	82.50	7	7.638*	.000

* Sig. < 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยความคงทน หลังการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานประกอบภาพเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เมื่อผ่านไปแล้ว 2 สัปดาห์ มีค่าเท่ากับ 24.75 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

อภิปรายผล

การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้นิทานประกอบภาพเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความสามารถในการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีคะแนนเพิ่มขึ้นหลังได้รับการทดลองสูงกว่าการทดลองโดยใช้นิทานประกอบภาพทุกคน คิดเป็นร้อยละ 48.74 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุหลายประการ กล่าวคือ ประการแรกผู้วิจัยได้ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้นิทานประกอบภาพที่ผ่านกระบวนการสร้างและหาคุณภาพอย่างเป็นระบบจนได้แผนการจัดการเรียนรู้และนิทานประกอบภาพที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด นอกจากนี้นิทานประกอบภาพ ยังเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนที่มีภาพนิ่งที่แสดงเหตุการณ์ประกอบเนื้อหา เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจง่ายขึ้นเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของนิทาน รวมทั้งความเพลิดเพลินสนุกสนานและเพิ่มพูนความรู้ มีความสำคัญต่อการพัฒนาความพร้อมทางภาษาของนักเรียน สามารถพัฒนานักเรียนได้ตามลำดับขั้นตอนทั้งพัฒนาการทางความคิดและสติปัญญา บุคลิกภาพและด้านสังคม ตอบสนองความต้องการทางธรรมชาติของเด็กเพราะเด็กชอบฟังนิทาน มีความ

สนุกสนานเพลิดเพลิน มีส่วนร่วมในการเล่านิทาน ช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องของนิทานได้อย่างดี และรวดเร็ว ช่วยกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจอยากอ่านหนังสือ สอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2544) ที่กล่าวถึงการเล่านิทานมีประโยชน์และมีคุณค่าช่วยเสริมสร้าง พัฒนาการทางภาษา ทางความคิดและมีจินตนาการ ฝึกเด็กให้เป็นนักฟังที่ดี เก็บใจความเรื่องที่ฟังได้ตามสมควรแก่วัย สร้างความเพลิดเพลินให้แก่เด็ก ช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มีที่พึ่งทางใจ รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเพราะขณะที่ฟังนิทาน เด็กจะได้มีโอกาส ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เกิดจินตนาการจากเรื่องราวที่ได้ฟัง เช่น เรื่อง นางฟ้า เรื่อง สัตว์ต่างๆ หรือเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติต่างๆ ได้รู้จักโลกในแง่มุมเล็กๆ น้อยๆ จากนิทานที่ได้ฟังทำให้ ตัดสินใจและมองโลกในแง่ดี เกิดทัศนคติที่ดีต่อโลกและชีวิต ทำให้เด็กได้พักผ่อน คลายความ เคร่งเครียด ได้รับความเพลิดเพลิน ความสดชื่น สอดคล้องกับแนวคิดของวินัย รอดจ่าย (2534) ที่กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือนิทานประกอบภาพ ว่าสามารถพัฒนาเด็กได้ตามลำดับ ดังนี้ 1) พัฒนาการทางความคิดและสติปัญญา ความสามารถในการรับรู้ ความสามารถในการมองเห็น การสังเกต การเปรียบเทียบ การจัดอันดับความหมายของ เรื่องราว หรือเนื้อหาสาระที่ปรากฏให้เห็น 2) พัฒนาการทางบุคลิกภาพ ในขณะที่เด็กได้ฟัง นิทานจากหนังสือนิทานประกอบภาพ เด็กได้มีโอกาสสัมผัสเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและ เหตุการณ์ ตลอดจนปัญหา อุปสรรค ทำให้รู้จักการเปรียบเทียบกับตนเอง ทั้งในแง่ของ ความคิด ความรู้สึกและการประพฤติปฏิบัติ ทำให้เด็กเข้าใจคนอื่น เข้าใจตนเอง นับถือตนเอง รู้จักยอมรับและนับถือผู้อื่น 3) พัฒนาการทางสังคม การได้ฟังนิทาน ช่วยให้เด็กเข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างกัน รู้จักที่จะปฏิบัติตนอย่างรักกับผู้อื่น เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างจากตนเอง รู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงหทัย คำวัง (2554) ได้ศึกษาความสามารถในการเรียงคำในประโยค ภาษาไทย โดยใช้ การเล่านิทานของนักเรียนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาทักษะการเรียงคำในประโยคภาษาไทยและประเมินทักษะการเล่านิทานของนักเรียน ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนบ้านตุงลอย อำเภอมวกก่อ จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทาน แบบทดสอบการ เรียงคำในประโยคภาษาไทย แบบประเมินทักษะการเล่านิทาน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่า ร้อยละและค่าเฉลี่ย ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการเรียงคำในประโยคภาษาไทยของนักเรียน ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

นิทานประกอบภาพที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น เป็นการอธิบายถึงวิธีการในการเปลี่ยนรูปของ คำในภาษาไทยที่ประสมด้วยสระอะ สระเอะ สระเออ และมีตัวสะกดมาประสม โดยเนื้อหา ในนิทานแต่ละเรื่องจะเป็นการอธิบายถึงขั้นตอนของคำในภาษาไทยที่ประสมด้วยสระอะ

สระอะ และสระเออแล้วมีตัวสะกดมา ประสม เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจอย่างง่ายให้แก่เด็กว่ารูปสระอะ ได้เปลี่ยนรูปไปเป็น ไม้หันอากาศ รูปสระเอะ ได้เปลี่ยนรูปไปเป็น ไม้ไต่คู้ และรูปสระเออ ได้เปลี่ยนรูปไปเป็น พินทุอิ ได้อย่างไร ด้วยการอธิบายผ่านนิทานประกอบภาพที่สนุกสนานที่เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียนและสามารถเข้าใจง่าย เพื่อเป็นการช่วยเรียงลำดับขั้นตอนของการเปลี่ยนรูปทั้ง 3 สระนี้ โดยผ่านเหตุการณ์ของเนื้อหาที่ดำเนินเรื่องโดยตัวละครในการเปลี่ยนรูปของสระทั้ง 3 สระผ่านการฟัง เพื่อให้เด็กได้มองเห็นการเปลี่ยนแปลงของสระทั้ง 3 สระเมื่อมีตัวสะกดเข้ามาประสมได้ชัดเจนมากขึ้น จนเกิดความเข้าใจในโครงสร้างไวยากรณ์ของการเขียนสะกดคำที่ประสมด้วยสระเปลี่ยนรูปและมีตัวสะกด ส่งผลให้เด็กมีความสามารถในการเขียนสะกดคำเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของจินตนา ไบกาซูยี (2545) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะหนังสือสำหรับเด็กที่ดีและเหมาะสมกับการส่งเสริมคุณค่าทางด้านการอ่าน ควรเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระตรงกับความสนใจของเด็ก ให้มีความรู้สึกสอหดแทรกคติธรรม เด็กอ่านได้ด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จินตนาการ ตลอดจนค่านิยมที่เหมาะสมของสังคมตามวัย และประสบการณ์ของเด็ก มีรูปเล่มที่กะทัดรัด สวยงามสะดุดตา ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของเด็ก

ผู้วิจัยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้การเล่นนิทานประกอบภาพ ซึ่งนิทานเป็นสิ่งที่เด็กต้องการและสนใจอยากรู้ การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก โดยใช้นิทานนำไปสู่ประสบการณ์ด้านต่างๆ เป็นสิ่งที่ดี เพราะธรรมชาติการเรียนรู้ของคนเราจะให้ประสบผลดีได้นั้น ย่อมมาจากความสนใจ ความต้องการของนักเรียนเอง การเล่นนิทานมีประโยชน์สำคัญคือ สามารถช่วยในการพัฒนาทักษะทางการฟัง คิด วิเคราะห์ ผ่านเรื่องราวต่างๆ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านภาษา โดยผ่านการฟังและสายตา ด้วยความสนุกสนาน ช่วยสร้างจินตนาการไปพร้อมกับคุณธรรมที่ดี ในการดำรงชีวิตการเด็กสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่ดี สอดคล้องกับสุภัสสร วัชรคุปต์ (2543) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานที่มีต่อการเรียนการสอนว่า นิทานช่วยให้เด็กมีพัฒนาทุกๆ ด้าน เป็นเครื่องมือก่อให้เกิดการเรียนรู้ สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี นิทานช่วยปลูกฝังคุณธรรม ความดีและความละเอียดอ่อนขึ้นในจิตใจของเด็กและยังสามารถสร้างความคิดสร้างสรรค์อีกด้วยที่ว่า การเล่นนิทานทำให้ 1) เด็กเกิดความรู้สึกรอบอุ้มและใกล้ชิด 2) เกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลาย และสดชื่นแจ่มใส 3) ส่งเสริมทักษะการฟัง 4) เด็กจะถูกกล่อมเกลียดด้วยนิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม 5) นิทานทำให้เด็กๆ มองโลกในแง่ดี รู้จักการแบ่งปัน 6) นิทานส่งเสริมกระบวนการคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหา 7) นิทานส่งเสริมความกล้าให้แก่เด็ก ๆ 8) เด็ก ๆ จะได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์จากนิทานและสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 9) นิทานส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการสำหรับเด็ก และ 10) ส่งเสริมทักษะทางภาษา นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้หลังใช้นิทานประกอบภาพมีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงกว่าการใช้นิทานประกอบภาพ ทั้งนี้ก่อนการทดลอง นักเรียนมี

ความสามารถในการอ่านจับใจความ ร้อยละ 40.00 และหลังการทดลองนักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความ ร้อยละ 90.00 โดยมีผลต่างของความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนการใช้นิทานประกอบภาพและหลังการใช้นิทานประกอบภาพ คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ Prisa Rahmani (2011) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการเล่าเรื่องเพื่อช่วยลดความผิดพลาดในการอ่านของเด็กที่มีความบกพร่องทางการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คนโดยใช้การเล่าเรื่อง พบว่า นักเรียนที่ผ่านการเล่าเรื่องมีผลการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ผ่านการเล่าเรื่อง

2. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีความคงทนในการเรียนรู้ หลังเรียน 2 สัปดาห์ สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานประกอบภาพเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมมีขั้นตอนตั้งแต่ขั้นการรับรู้ ขั้นการตอบสนอง ขั้นการเห็นคุณค่า ขั้นการจัดระบบ ขั้นพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย คือการค้นพบตนเอง บอกสิ่งที่ต้องการได้และขั้นสรุป โดยมีการประยุกต์ขั้นตอนในการจัดกิจกรรม ดังนี้ 1) ชื่อนำเข้าสู่บทเรียน โดย 1.1) นักเรียนอ่านแจกลูกคำที่ประประสมด้วยสระคงรูป จากบัตรคำ 1.2) นักเรียนอ่านแจกลูกคำที่ประประสมด้วยสระเมื่อมีตัวสะกด จากบัตรคำ 1.3) นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า เพราะเหตุใด สระ ในคำดังกล่าวจึงหายไป 2) ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอน โดย 2.1) นักเรียนดูหนังสือนิทานประกอบภาพ ที่ครูนำมาให้ดู พร้อมครูเล่านิทานให้นักเรียนฟังไปทีละหน้าจนจบเรื่อง โดยในนิทานจะแสดงถึงการประสมคำที่มีสระประสม และมีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูป 2.2) ครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิดว่า เพราะเหตุใด สระ จึงหายไปแล้วเปลี่ยนรูป 2.3) ครูนำบัตรคำที่ประสมด้วยสระและมีตัวสะกด ให้นักเรียนดู พร้อมแสดงให้นักเรียนเห็นถึงการเปลี่ยนรูป 3) ขั้นฝึกปฏิบัติ 3.1) นักเรียนฝึกอ่านแจกลูก คำศัพท์ 5 คำ จากบัตรคำ จนสามารถอ่านได้คล่อง 3.2) นักเรียนเขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ และ 4) ขั้นสรุปและประเมินผลโดย 4.1) นักเรียนอ่านบัตรภาพ ประกอบเนื้อหาเกี่ยวกับสระเปลี่ยนรูป “สระ เปลี่ยนรูปใหม่” 4.2) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป และนักเรียนทดสอบหลังเรียน โดยการเขียนตามคำบอกที่กำหนดให้จำนวน 5 คำ ซึ่งจะพบว่า นักเรียนได้รับประสบการณ์ทั้งการฟัง การดู การปฏิบัติ ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ จนเกิดเป็นความจำระยะยาว ในขณะเดียวกันการสอนการเขียนสะกดคำที่ประสมด้วยสระเปลี่ยนรูปแต่ละสระนั้น ผู้วิจัยได้เล่านิทานซ้ำๆ ด้วยการใช้โครงสร้างของเนื้อเรื่องและตัวละครที่มีการดำเนินเรื่องเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกซ้ำย้ำทวนบ่อยๆ จากการฟังนิทานซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ที่ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ควรสอนซ้ำและทบทวนบ่อยๆ เพราะตามปกติเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จำเป็นต้องการประสบการณ์ซ้ำๆ และมีจำนวนครั้งของการฝึกหรือการเรียนรู้มากกว่าเด็กปกติทั่วไป ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมการเขียนสะกดคำที่ประสมด้วยสระเปลี่ยนรูป ให้มีความแม่นยำยิ่งขึ้นในขณะเดียวกันผู้วิจัยได้มีการจัดเนื้อหาการเรียนรู้โดย

เรียงลำดับสระที่สอนจากง่ายไปหายาก เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น กล่าวคือ จะเริ่มจากสระอะที่มีรูปเดียวแล้วตามด้วยสระเอซึ่งมีสองรูปแต่ยังคงมีรูปสระอะไว้ด้านหลัง แต่เพิ่มสระเอไว้ด้านหน้า ต่อจากนั้นจึงสอนรูปและสระเออที่มีสองรูปแล้วยังคงสระเอไว้ด้านหน้า แต่เปลี่ยนจากสระอะ เป็นสระอ ตามลำดับ สอดคล้องกับทฤษฎีความจำสองกระบวนการของ Atkinson and Shiffrin (1968) กล่าวถึงความจำระยะสั้นและความจำระยะยาว ว่าความจำระยะสั้นเป็นความจำชั่วคราว สิ่งใดก็ตามถ้าอยู่ในความจำระยะสั้น จะต้องได้รับการทบทวนอยู่ตลอดเวลา มิฉะนั้นความจำสิ่งนั้นจะสลายตัวไปอย่างรวดเร็ว และถ้าสิ่งใดอยู่ในความจำระยะสั้นเป็นระยะเวลาสั้น สิ่งนั้นมีโอกาสฝังตัวในความจำระยะยาว ถ้าเราจำสิ่งใดไว้ในความจำระยะยาว สิ่งนั้นก็จะติดอยู่ในความทรงจำตลอดไป กลายเป็นความจำถาวร ซึ่งสามารถที่จะรื้อฟื้นขึ้นมาได้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Gagne (1970) ได้อธิบายขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้และการจำไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสร้างความเข้าใจ เป็นขั้นนักเรียนเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นสิ่งเร้า 2) ขั้นเรียนรู้ ขั้นนี้จะมีการเปลี่ยนแปลง เกิดเป็นความสามารถอย่างใหม่ 3) ขั้นเก็บไว้ในความทรงจำ คือ การนำสิ่งที่เรียนรู้ไปเก็บไว้ในส่วนของความจำเป็นช่วงเวลา และ 4) ขั้นการรื้อฟื้น เป็นขั้นที่นำสิ่งที่เรียนและเก็บไว้แล้วออกมาใช้ในลักษณะของการกระทำที่สังเกตได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Andreia Matos, Tania Rocha, Luciana Cabral and Maximino Bessa (2015) ได้ศึกษาความสามารถในการจำ โดยใช้การเล่าเรื่องและกิจกรรมสหสัมพันธ์ของคนที่มีความบกพร่องทางปัญญา จำนวน 18 คน อายุระหว่าง 22-24 ปี พบว่า หลังจากที่ได้เล่าเรื่องและทำกิจกรรมสหสัมพันธ์ ผลปรากฏว่าคนที่มีความบกพร่องทางปัญญามีการพัฒนาความสามารถในการจำได้มากกว่าก่อนการเล่าเรื่องและทำกิจกรรมสหสัมพันธ์

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ครูผู้สอนจะมีเทคนิคในการสอน คือ เลือกคำที่มีพยัญชนะต้น ที่เป็นอักษรกลางและอักษรต่ำก่อน เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความสับสนเกี่ยวกับเสียงพยัญชนะที่ออกเสียงคล้ายกัน เมื่อนักเรียนเขียนได้ถูกต้อง แม่นยำแล้ว จึงใช้พยัญชนะต้นตัวอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวตัวพยัญชนะขณะที่ครูเล่านิทาน เพราะเป็นการกระตุ้นประสาทสัมผัสในการใช้มือหยิบจับตัวอักษร จะทำให้นักเรียนสามารถจดจำการเปลี่ยนแปลงของสระเปลี่ยนรูปได้ดีขึ้น จึงควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนานิทานประกอบภาพ เพื่อช่วยในการเขียนสะกดคำที่ประสมด้วยสระเปลี่ยนรูป สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในระดับชั้นอื่นๆ และการวิจัยเพื่อสร้างนิทานประกอบภาพ ในการสอนการเขียนสะกดคำที่ประสมด้วยสระลดรูป สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เพื่อช่วยอธิบายลำดับขั้นตอนที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อหนุนเสริมความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้สำหรับวิชาอื่นๆต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัลยา ก่อสุวรรณ. (2553). *การสอนเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อย*. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2554). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จินตนา ใบกาชุย. (2545). *เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2544). *เอกสารการสอนชุดวิชาพื้นฐานการศึกษา หน่วยที่ 8-15*.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดวงฤทัย คำวัง. (2554). *การใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการเรียงคำในประโยคภาษาไทยและการเล่านิทานของนักเรียนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธริตา นาคสวัสดิ์. (2558). *การเล่านิทานประกอบภาพเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำที่ประสมด้วยสระเปลี่ยนรูปของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด, (2553), *การวิจัยเบื้องต้น*, พิมพ์ครั้งที่ 8, กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วินัย รอดง่าย. (2534). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ : ตะเกียง.
- สุนทรีย์ ทองจิตต์. (2544). *หลักการใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- สุภัทสร วัชรคุปต์ (2543). *ชุดการสอนการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Atkinson, R. c., & Shiffrin, R. M. (1968). *Human memory: A proposed system and its control processes*. In K.Spence & J. Spence (Eds.), *The Psychology of Learning and Motivation*. 2, New York :Academic Press.
- Gagne, Robert M. (1970). *The Condition of learning*. 2nd ed. New York : Rinehart and Winston,